

QULOQDA ICHKI VA TASHQI SHKASTLANISHLAR

Keldiyarov Farxod Baxtiyorovich

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi

Jamoat Salomatligi texnikumi (Samarqand, O'zbekiston)

Annatatsiya Quloq jarohatlari tashqi, o'rta yoki ichki qulog'ingizning istalgan qismiga zarar yetkazishi mumkin. Baxtsiz hodisalar, baland tovushlar, havo bosimining o'zgarishi, kontakt sport turlaridan kelib chiqadigan travma va quloqdagi begona narsalar jarohatlarga olib kelishi mumkin. Quloq jarohatlari bosh aylanishi, muvozanat muammolari, eshitish qobiliyatini yo'qotish yoki qulog'ingizning ko'rinishidagi o'zgarishlarga olib kelishi mumkin. Ba'zi quloq jarohatlari jarrohlik yo'li bilan ta'mirlashni talab qiladi.

Kalit so'zlar : ichki quloq, barotravma, quloq pardasi, bosh og'rig'i. eshitish qobiliyatini yo'qotish

INTERNAL AND EXTERNAL EAR INJURIES.

Siyob Public health college after named Abu Ali ibn Sina,

(Samarkand, Uzbekistan)

Keldiyarov Farkhod Bakhtiyorovich

Abstract . Ear injuries can cause damage to any part of your outer, middle or inner ear. Accidents, loud noises, changes in air pressure, trauma from contact sports and foreign objects in the ear can cause injuries. Ear injuries can lead to dizziness, balance issues, hearing loss or changes in your ear's appearance. Some ear injuries need surgical repair.

Keywords: inner ear, barotrauma, eardrum, headache. hearing loss

ТРАВМЫ ВНУТРЕННЕГО И НАРУЖНОГО УХА.

Сиабский техникум общественного здоровья имени

Абу Али ибн Сино, (Самарканд, Узбекистан)

Кельдияров Фарход Бахтиёрович

Аннотация. Травмы уха могут повредить любую часть наружного, среднего или внутреннего уха. Несчастные случаи, громкие звуки, изменения давления воздуха, травмы от контактных видов спорта и инородные тела в ухе могут стать причиной травм. Травмы уха могут привести к головокружению, проблемам с равновесием, потере слуха или изменению внешнего вида уха. Некоторые травмы уха требуют хирургического вмешательства.

Ключевые слова: внутреннее ухо, баротравма, барабанная перепонка, головная боль. потеря слуха.

Quloq jarohatlari tashqi, o'rta yoki ichki qulog'ingizning istalgan qismiga zarar yetkazishi mumkin. Baxtsiz hodisalar, baland tovushlar, havo bosimining o'zgarishi, kontakt sport turlaridan kelib chiqadigan travma va quloqdagi begona narsalar jarohatlarga olib kelishi mumkin. Quloq jarohatlari bosh aylanishi, muvozanat muammolari, eshitish qobiliyatini yo'qotish yoki qulog'ingizning ko'rinishidagi o'zgarishlarga olib kelishi mumkin. Ba'zi quloq jarohatlari jarrohlik yo'li bilan ta'mirlashni talab qiladi.

Jarohatlar qulog'ingizning istalgan qismida, jumladan, ichki qulog'ingizda, o'rta quloqda va tashqi quloqda (ko'rayotgan quloq qismi va quloq kanalida) sodir bo'lishi mumkin.

Travma (boshga urilgan zarba kabi) o'rta qulog'ingizda (quloq pardasi orqasidagi bo'shliq) va ichki quloqda (boshingizning ichki qismidagi kanallar va to'qimalar qatori) shikastlanishga olib kelishi mumkin. Quloq shikastlanishi baland shovqinlar, havo bosimining o'zgarishi (barotrauma) yoki quloqdagi begona narsalar natijasida yuzaga kelishi mumkin.

Quloq shikastlanishlari turli xil bo'lib, yallig'lanishlar (otitlar), travmalar (quloq pardasi yorilishi, jarohatlar), sovuk urishi (quloq supراسي), yot jismlar kirishi (bolalarda ko'p) va quloq teshilishi natijasida yuzaga kelgan infeksiyalarni o'z ichiga oladi, bular tashqi, o'rta va ichki quloqqa ta'sir qilishi mumkin. Davolash shikastlanish turiga qarab farq qiladi va ba'zan jarrohlik (timpanoplastika) talab qilinishi mumkin. Turlari: O'tkir yoki surunkali, yiringli (purulent) yoki yallig'langan (kataral) bo'lishi mumkin.

Sabablari: Bakteriyalar (pnevmokokklar, streptokokklar va boshqalar) va viruslar sabab bo'ladi, immunitet holati muhim rol o'ynaydi.

Travmatik shikastlanishlar:

- Quloq pardasi yorilishi: Ko'pincha travma (zarba) yoki kuchli bosim o'zgarishi (masalan, portlash) natijasida yuzaga keladi.

- Quloq supراسining shikastlanishi: Sovuq urishi yoki jismoniy zararlanishlar.

Yot jism kirishi:

Bolalarda umumiy: Mayda o'yinchoq bo'laklari, tugmalar yoki hasharotlar kirishi mumkin.

Xavfi: O'z bilgicha olib tashlash urinishlari jismni ichkariga surib qo'yishi va jarohat yetkazishi mumkin.

Infeksiyalar va yallig'lanishlar:

- O'rta quloq infeksiyasi: Ko'pincha burun bo'shlig'idagi muammolar (adenoid, sinusit) orqali tarqaladi.

•Quloq teshilishi (piercing) infeksiyalari: Notog'ri bajarilgan teshib qo'yish natijasida infeksiya kirishi.

Tashqi quloqda yoki o'rta va ichki qulog'ingizning istalgan qismida shikastlanishlar bo'lishi mumkin. Bunga quloq kanali, quloq pardasi, tog'ay va qulog'ingiz atrofidagi terining shikastlanishi kiradi.

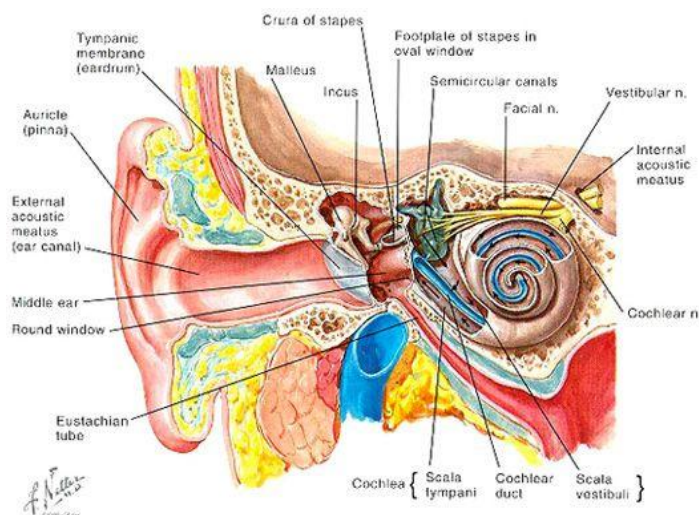
Tashqi quloq shikastlanishlari

Tashqi quloq shikastlanishlarining eng keng tarqalgan turlari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Avulsiya (tortish yoki yirtish): Baxtsiz hodisa yoki travma paytida quloqning bir qismi yirtilib ketishi mumkin. Quloq boshdan qisman yoki to'liq tortib olinishi mumkin. Ba'zi avulsiya shikastlanishlari quloqni tiklash uchun kosmetik jarrohlik amaliyotini talab qiladi.

Gulkaram qulog'i: Bu tashqi quloq shikastlanishi bo'lib, u ko'pincha regbi va kurash kabi kontakt sport turlaridan keyin urilgandan keyin yuzaga keladi. Qon tashqi quloqdagi teri ostida to'planadi va tog'ayga qon ta'minotini to'xtatadi, bu esa tog'ayning o'lishiga olib keladi.

Kesishlar va tiralishlar: Bu jarohatlar odatda kichik bo'ladi. Agar siz tirnoqni qulog'ingizga juda uzoq yoki juda kuchli kiritsangiz, ular sodir bo'lishi mumkin. Ular baxtsiz hodisa natijasida ham kelib chiqishi mumkin. Chuqurroq kesilgan joylarda tikuvlar kerak bo'lishi mumkin yoki ular infeksiyalanishi mumkin.

O'rta va ichki quloq travmasi jiddiy shikastlanishga olib kelishi va eshitishga ta'sir qilishi mumkin. Qulog'ingizning ichki qismidagi eng keng tarqalgan jarohatlar quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Sinishlar: Jiddiy baxtsiz hodisada o'rta quloqdagi suyaklar sinishi (sinishi) yoki chiqib ketishi mumkin. Bu jarohat odatda jag' va yuzdagi sinishlar bilan birga sodir bo'ladi. Shifokorlar bu suyaklarni suyaklar yoki "eshitish suyaklari" deb atashadi. Bu jarohat jarrohlik yo'li bilan ta'mirlashni talab qilishi mumkin.

Yorilgan quloq pardasi: Bu sizning quloq pardangiz travma yoki baland tovushlar tufayli yirtilganda sodir bo'ladi. Ba'zi yorilgan quloq pardalari o'z-o'zidan bitib ketadi. Lekin ba'zi odamlar uni tuzatish uchun jarrohlik amaliyotiga muhtoj.

Quloq jarohatlarining alomatleri qanday?

Agar qulog'ingiz shikastlangan bo'lsa, quyidagilar rivojlanishi mumkin:

- Muvozanat bilan bog'liq muammolar.
- Bosh aylanishi.
- Quloq og'rig'i.
- Quloqdan qon ketishi.
- Bosh og'rig'i.
- Eshitish qobiliyatining pasayishi.
- Quloqdan yiring yoki qon ketishi.
- Tinnitus (quloqda g'uvullash yoki jiringlash).

Bu jarohatlar quloqdan qon ketishi, quloq og'rig'i, muvozanat muammolari va eshitish qobiliyatining yo'qolishiga olib kelishi mumkin. Quloqning og'ir shikastlanishi hayot uchun xavfli bo'lishi mumkin. Davolashga misollar:

- Timpanoplastika: Quloq pardasini tiklash jarrohligi (I, II, III turga bo'linadi).
- Yot jismlarni olib tashlash: Faqat shifokor tomonidan amalga oshirilishi kerak.
- Antibiotiklar: Yallig'lanishlar uchun.

Xulosa. Quloq jarohatlari yengil jarohatlardan tortib hayot uchun xavfli darajagacha bo'lishi mumkin. Agar sizda yoki farzandingizda kuchli quloq og'rig'i, quloqlardan qon ketishi, bosh aylanishi yoki eshitish qobiliyatini yo'qotish bo'lsa, darhol yordamga murojaat qiling. Bular jiddiy tibbiy holatning belgilari, ayniqsa boshga urilgan zarba, yiqilish yoki boshqa baxtsiz hodisadan keyin. Quloq jarohatining oldini olish uchun hech qachon quloqlaringizga hech narsa qo'ymang. Kontaktli sport turlari paytida himoya bosh kiyimlarini taqing. Yuqori balandlikda musiqa tinglashdan saqlaning va baland tovushlarga duch kelsangiz, quloq himoya vositalarini taqing..

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. American Academy of Otolaryngology-Head and Neck Surgery. Ears and Altitude (Barotrauma) (<https://www.enthealth.org/conditions/ears-and-altitude-barotrauma/>). Accessed 8/22/2024.
2. Merck Manual (Consumer Version). Eardrum Perforation (<https://www.merckmanuals.com/home/ear,-nose,-and-throat-disorders/middle-ear-disorders/eardrum-perforation>). Last reviewed 1/2024. Accessed 8/22/2024.
3. Merck Manual (Consumer Version). Ear Injury (<https://www.merckmanuals.com/home/injuries-and-poisoning/facial-injuries/ear-injury>). Last reviewed 3/2024. Accessed 8/22/2024.